

แนวทางส่งเสริมจริยธรรมของเพื่อนบ้าน

สุดจิต นิमितกุล

ประเทศเพื่อนบ้านทั้งในกลุ่มอาเซียน (Asean) และประเทศในเอเชีย ไม่ว่า สิงคโปร์ และฮ่องกง ประเทศเหล่านี้มีแนวทางส่งเสริมจริยธรรมในวงราชการอย่างไร ทำไมจึงทำสำเร็จ และมีชื่อเสียง ซึ่งน่าศึกษาอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นมาตรการจ้องคอร์รัปชัน การปฏิบัติและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ประเทศทั้งสองได้ชื่อว่าการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมอย่างเข้มข้นและมีชื่อเสียงในระดับต้นๆ ที่ได้รับการยอมรับว่าปราศจากการฉ้อราษฎร์บังหลวง และข้าราชการมีแนวทางปฏิบัติที่ดีเป็นแบบอย่างได้ โดยเฉพาะในกลุ่มอาเซียนอีก 2-3 ปี ประเทศต่างๆ จะได้ร่วมกันเป็นสมาคมที่เป็นหนึ่งเดียว ฉะนั้นแนวปฏิบัติของข้าราชการจะเป็นที่กล่าวถึง และเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายและบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นกรณีของสิงคโปร์ เป็นต้น สำหรับฮ่องกงนั้น มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปว่าการบริหารบ้านเมืองมีธรรมาภิบาลสูง และหลายประเทศสนใจศึกษาส่งคนไปดูงานอย่างกว้างขวาง

สิงคโปร์เป็นประเทศเดียวในโลกที่องค์กรระหว่างประเทศได้จัดเป็นประเทศที่อยู่ในลำดับแรกๆ ที่ไม่มีการฉ้อราษฎร์บังหลวง (Corruption) คือ ได้คะแนนอยู่ในลำดับสูงสุด เกือบทุกปี แสดงให้เห็นว่าข้าราชการของประเทศนี้มีแนวทางและวิธีปฏิบัติที่ดี และเป็นตัวอย่างที่นำมาปฏิบัติได้

เจตจำนงทางการเมือง (Political will) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดในการส่งเสริมจริยธรรมและการต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวง ทุกฝ่ายต้องมีเจตจำนงร่วมกันทางการเมืองที่ดีไม่ว่า รัฐบาล รัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และข้าราชการทุกคน ต้องมีเจตจำนงทางการเมืองเป็นหนึ่งเดียว และจริงจังจะต้องมีจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ และต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวง และทำให้การรับราชการมีธรรมาภิบาล (Singapore clean) รวมทั้งการสนับสนุนจากสาธารณะด้วยการส่งเสริมจริยธรรมและการจัดการเรื่องฉ้อราษฎร์บังหลวงจึงจะเกิดประสิทธิภาพ ประการถัดไป คือ มีกฎหมายในการบริหารจัดการเรื่องจริยธรรมและธรรมาภิบาลอย่างชัดเจนและเข้มแข็ง เช่น

พระราชบัญญัติปราบปรามคอร์ปชั่นที่มีประสิทธิภาพ มีองค์กรที่มีหน้าที่โดยตรง มีกฎหมายลงโทษที่เด็ดขาด และกฎหมายบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ มีกฎหมายต่อต้านการคอร์ปชั่นที่มี

ประสิทธิภาพ และมีการบังคับใช้อย่างเข้มงวด และมีการปรับปรุงตลอดเวลาเพื่อประกันความเหมาะสมตลอดเวลา มีกฎหมายที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการสอบสวนการฉ้อราษฎร์บังหลวงได้ทั้งภาครัฐ และ

ภาคเอกชน และสอบสวนได้ทั้งผู้รับ และผู้ให้ผลประโยชน์ เพื่อส่งเสริมให้มีการค้าขายกับสิ่งคปไรได้อย่างกว้างขวาง รวมทั้งเป็นการส่งเสริมการลงทุนด้วย และการดำเนินคดีแก่ชาวสิ่งคปไรในต่างประเทศ ในกรณีฉ้อราษฎร์บังหลวง จะถูกดำเนินการในประเทศสิ่งคปไร

สำหรับองค์ประกอบแห่งความสำเร็จในการส่งเสริมธรรมาภิบาล และจริยธรรม ประการที่ 3 ได้แก่ การมีการใช้บังคับกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ (Effective Entrapment) มีการจัดตั้งหน่วยงานที่เรียกว่า สำนักงานสอบสวนเรื่องฉ้อราษฎร์บังหลวงขึ้น (The Corruption Practices Investigation Bureau (CPIB) หน่วยงานนี้เป็นหน่วยเดียวที่มีอำนาจในการดำเนินคดีฉ้อราษฎร์บังหลวง ทั้งภาครัฐ และเอกชน และรายงานต่อนายกรัฐมนตรี ประการถัดไป การมีคำพิพากษาที่มีประสิทธิภาพ (Effective adjudication) มีขั้นตอนในการจัดการที่โปร่งใสและเป็นระบบเปิด (Open) รวมทั้ง เรื่องร้องเรียนจากประชาชนด้วย โดยมีการกลั่นกรองอย่างกว้างขวาง และชัดเจน และอุทธรณ์ได้ตลอด

ประการสุดท้ายมีการบริหารและจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสามารถป้องกันการจัดการภาครัฐที่เข้มงวด เช่น การกำหนดและปฏิบัติให้แก่ข้าราชการในประเด็นการส่งเสริมธรรมาภิบาล โดยกำหนดมิให้ข้าราชการยืมเงินจากบุคคลใดๆ ที่มาติดต่อกับราชการ ห้ามมิให้ข้าราชการใช้ข้อมูลทางราชการ เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ห้ามมิให้ข้าราชการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้าและธุรกิจแม้นอกเวลางาน

ยกเว้นการได้รับอนุญาต และห้ามมิให้ข้าราชการรับการเลี้ยงดูจากเอกชน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการบริหารที่เด่นชัดและมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การกำจัดงานล่าช้า (Cut-Red- Tape Movement)

เราได้เรียนรู้อะไรจากสิงคโปร์ในการเสริมจริยธรรมในการส่งเสริมจริยธรรม และธรรมาภิบาลพอสรุปได้ดังนี้ ประการแรก เพียงลำพังระบบโครงสร้างและขั้นตอนต่างๆ ไม่เพียงพอที่จะนำมาซึ่งความสำเร็จในการดำเนินงานได้อย่างแท้จริง นอกจากจะให้ความจริงจังในด้านวัตถุประสงค์ ความพยายามที่แท้จริงในบรรยากาศโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจตจำนงทางการเมืองอย่างจริงจัง และจริงจังและตั้งใจ ประการถัดไป ได้แก่ กลยุทธ์ 3 ประสาน ได้แก่ การบังคับใช้กฎหมาย ตักกฎหมาย และคำพิพากษา ซึ่งต้องทำเป็นชุด (Package) ประการที่สาม การได้รับการสนับสนุนจากสาธารณะโดยส่วนรวม

สำหรับฮ่องกงเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีปัญหาข้อราชการบงหลวงมาเป็น 100 ปี และสามารถแก้ปัญหาได้โดยมีหน่วยงานและวิธีปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ จนทำให้โลกยกย่องฮ่องกงว่าทำงานในการส่งเสริมจริยธรรมและธรรมาภิบาลได้สำเร็จ อยู่ในแนวหน้าโดย จัดตั้งหน่วยงาน คือ Independent Commission Against Corruption (ICAC) เป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการข้อราชการบงหลวง เมื่อปี 1974 สรุปองค์ประกอบแห่งความสำเร็จมีดังต่อไปนี้

1. เจตจำนงทางการเมือง (Positional will) เป็นองค์ประกอบสำคัญโดยมีหน่วยงานอิสระ ผู้นำถือเป็นนโยบายสำคัญที่สุด และปราศจากการแทรกแซงใดๆ อำนวยความสะดวกในการรวบรวมบุคคลหรือองค์กรใดๆ โดยปราศจากความกลัวและอคติ
2. การชุมนุมทางการเมือง (Positional support) แปลงมาในรูปการสนับสนุนทางการเงิน ถือเป็นหน่วยป้องกันและปราบปรามที่มีงบประมาณมากที่สุดในโลก หรือใช้ 0.05% ของ GDP
3. ได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายนิติบัญญัติ (Legislation support) โดยให้อำนาจเจ้าหน้าที่รวบรวมได้ทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน และคดีที่เกี่ยวข้อง
4. ใช้เครื่องมือรวบรวมที่ทันสมัย เช่น รวบรวมโดยระบบ Video และมีแผนกเทคนิคและกลุ่มบุคคลที่ได้รับการฝึกเป็นอย่างดีที่เป็นจริงที่มั่นคง
5. เน้น 3 ส่วน คือ การสอบสวน การป้องกัน และการให้การศึกษา เรียกสามง่าม (Three pronged)

จะเห็นได้ว่าประสบการณ์ของสิงคโปร์และฮ่องกง ในการส่งเสริมจริยธรรมของข้าราชการนั้นมีจุดเด่นหลายประการซึ่งเป็นผลให้องค์กรนานาชาติได้จัดอันดับของประเทศทั้งสองอยู่ในแนวหน้า อีกทั้งปีนี้สิงคโปร์ก็จะเข้ามาร่วมเป็นสมาชิกชมรมอาเซียนซึ่งประเทศต่างๆในกลุ่มนี้จำเป็นต้องเรียนรู้จากสิงคโปร์ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมสำหรับประเทศไทย ซึ่งมีปัญหาในเรื่องการส่งเสริมธรรมาภิบาลและจริยธรรมของข้าราชการจำเป็นจะต้องริเริ่มให้มีการฝึกอบรมและดำเนินโครงการในด้านนี้อย่างกว้างขวาง
